

SUOMALAISIA KORUJEN JA TAIDE-ESINEIDEN MESTAREITA

Veijo Kauppinen

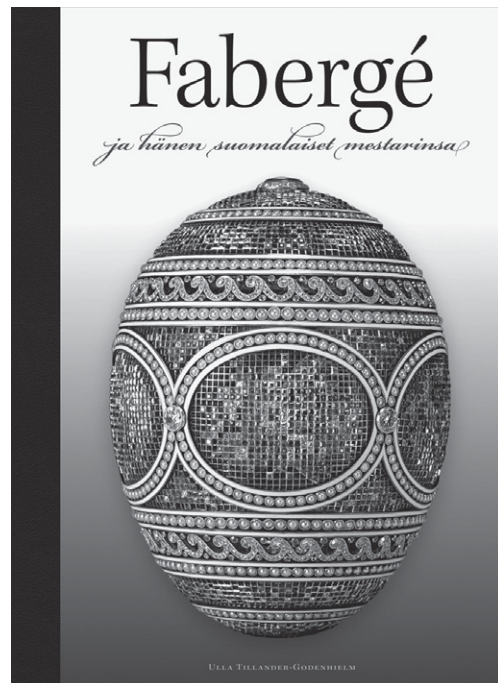
Tillander-Godenhiehm, Ulla: *Fabergé ja hänen suomalaiset mestarinsa*. 1 800 kappa-
leen numeroitu laitos. Tammi 2009. 415 s.

Filosofian tohtori Ulla Tillander-Godenhiehm kytkeytyy sukunsa kautta pietarilaisen kultasepäntaidon 1800-luvun lopun ja 1900-luvun vallankumousta edeltäneen alun loistokauteen. Hänellä onkin synnynäinen etulyöntiasema mittavaan Fabergé - tutkimukseen, mikä näyttää vieneen tutkijan mukanaan ja nostaneen hänet alan arvostuimpien asiantuntijoiden kärkiryhmään.

Tohtori Tillander-Godenhiehm on jo julkaissut runsaasti tutkimuksistaan. Nyt ilmestynyt koruteos on kuvitukseltaankin loistokas koonta suomalaismestarien pietarilaisen kultasepäntäytön valtakaudesta – ajasta, josta ei voitu tai ei haluttu aikalaisten asenteiden pelossa puhua silloin kun mukana olleita vielä olisi elänyt. On oltava kuitenkin tyytyväinen, että heidän työnsä on saanut ansaitsemansa julkisen tunnustuksen. Helsingin Sanomissa jopa kuulutetaan Pietarin suomalaisten kultaseppien kärki-kaartin nostamista maamme mestareiden ikonostaasiin – ”olivathan heidän saavutuksensa maailmankuuluja, taitonsa asiantuntijoiden ylistämää ja heidän töistään maksetaan huikeita summia”. Nämä miehet, ja upeaa kyllä myös naiset, todella unohdettiin niin Suomessa kuin Neuvostoliitto-Venäjällä, jossa heitä ei vielääkään juuri tunneta. Kaksi tsaariperheen pääsiäismunaa, öljy-

pohatta Nobelin tilaaman munan ja paljon muuta valmistanut Alma Pihl (1888–1976) esimerkiksi vietti Suomessa vaatimatonta elämää. Hän opetti kuvaamataitoa Kymin ruukin ruotsinkielisessä koulussa aiemmalta maineeltaan tuntemattomana. Tapauksiksi-kin nousseet Suomessa järjestetyt lukuisat Fabergé-näyttelyt ovat korjanneet tilannetta meillä.

Venäläisen kultasepäntäytön historia on paljolti tsaariperheiden ja ylimystön epookkihistoriaa. Hehän kultaseppiä työllistivät ja heidän tilaustensa innoittamina nämä kykenivät ylivoimaisiin suorituksiin. Nykyään tuskin kenelläkään on varaa tilata mitään Venäjän kultasepäntäytön loistokauden huippuluomuksia vastaavaa, ja tuskin olisi tekijöitäkään. Aikansa tekijät olivat yllättävän suuressa määrin sukujuuriltaan suomalaisia. Tähän joukkoon kuuluvat esimerkiksi Fabergén ensimmäinen jalokiviseppämestari August Holmström sekä johtavat kultaseppämestarit Erik Kollin ja Henrik Wigström.

Ei venäläisiäkään toki pidä unohtaa, sillä osajia sielläkin oli, kuten Mihail Perhin – hänkin tosin syntyisin Venäjän Karjalasta Petroskoin tienoilta. Ilmeisesti suomalaisten ja venäläisten mestarien yhteistyö toimi hyvin. Arvailujen varaan jää, millainen kultasepäntyön tulevaisuus olisi ollut Venäjällä, jos sen loistokauden lopettanutta vallankumousta ei olisi tullut ja historia olisi toisin kirjoitettu.

Kirjassa on keisarillisten pääsiäismunien kronologia sekä luette-
loja Fabergén aikalais-
kultasepistä ja heidän leimoistaan.

Vain tutkimustyöstä kirjoittavalla on käsitys sen vaativan työn todellisesta määrästä. Sitä mitenkään väheksymättä on todettava vertaansa vailla olevan kuvituksen kirjan loistavimmaksi anniksi. Parhaimmat Fabergén verkoston tuottamat esineet eivät ole tavallisten ihmisten ulottuvilla. Nyt niiden laaja paletti on ihailtavissa kirjan kuvissa, joukossa useita ennen näkemättömiä. Tekijä kiittää kuvaus- ja kuvien käyttömahdollisuudesta esineiden omistajia, mm. kuningas- ja hallitsijahuoneita, kokoelmia sekä kansainvälisiä huutokaupparytyksiä.

Tillander-Godenhiehl valittaa monessa yhteydessä lyöneensä nuorempana motivaation puuttuessa laimin mukana olleiden kuuntelun ja puhuttamisen, kun se vielä oli-

si ollut mahdollista. Nyt harmittaa. Julkaistu kirja antaa tästä täyden synninpäästön.

Lisää asiasta:

Carl Fabergé ja hänen aikalaisensa (och hans samtida, and his contemporaries) -näyttelyn johdosta painettu kolmikielinen julkaisu (Oy A. Tillander Ab; Tillander-Godenhiehl, U.) 1980.

Mölsä, M., Fabergén suomalaiset kultasepät olivat kansainvälistä huippua. Helsingin Sanomat 11.4.2009.

Tunnusta väriä – kuten ammattilainen

Punaraitainen Paroc Vuorivilla pitää minkä lupaa. Se toimii säällä kuin säällä, eikä petä vaativissakaan olosuhteissa.

Punaraidassa riittää muskeliä myös palonkestoon ja äänenestoon. Se on jämekkää työstää ja helppo asentaa. Se myös säilyttää paikkansa ja pitää muotonsa.

Tee sinäkin ammattilaisen valinta. Rakenna ja remontoi Punaraidalla:
www.paroc.fi

PAROC®
Insulate for life